

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Partidul
Comuniștilor din Republica Moldova,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de
chemare în judecată depusă de Partidul Comuniștilor din Republica
Moldova către Comisia Electorală Centrală cu privire la anularea
actului administrativ individual,

împotriva hotărârii din 24 octombrie 2024 a Curții de Apel
Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-872/24
NR. PIGD 2-24119387-01-3ra-25102024)*

Inadmisibilitatea recursului care nu se încadrează în temeiurile
prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Contestațiile în
materie electorală.

Curtea de Apel Chișinău, jud. Gh. Mîra, A. Braga, V. Sîrbu

29 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Partidul Comuniștilor din Republica Moldova

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La data de 22 octombrie 2024 Partidul Comuniștilor din Republica Moldova a depus acțiune în contencios administrativ către Comisia Electorală Centrală privind anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3128 din 19 octombrie 2024 cu privire la sesizarea nr. CEC-10RR/1 din 14 octombrie 2024 (f.d. 4-20).

2. În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 19 octombrie 2024 Comisia Electorală Centrală a aprobat hotărârea CEC-nr. 3128 cu privire la sesizarea nr. CEC-10RR/1 din 14 octombrie 2024.

3. A menționat că, potrivit actului administrativ contestat ca destinat este Partidul Comuniștilor din Republica Moldova a cărui drepturi sunt afectate prin aplicarea sancțiunii electorale, interzicerea difuzării materialelor electorale, fapt care a afectat dreptul de efectuare a agitației electorale, cu încălcarea dreptului fundamental la alegeri libere și dreptul de a fi ales, precum și cu aplicarea sancțiunii de privare a dreptului de a primi alocații bugetare pe un termen de 4 luni.

4. Reclamantul a apreciat concluziile și alegațiile Comisiei Electorale Centrale ca ilegale, neîntemeiate iar actul administrativ contestat încalcă flagrant drepturile fundamentale la libertatea de exprimare, dreptul la alegeri libere și dreptul la asociere.

5. A remarcat că autoritatea pârâtă a admis afirmațiile neîntemeiate din sesizarea participantului PAS la referendum privind ilegalitatea materialelor publicitare ale PCRМ, în special în ceea ce privește conținutul acestora. CEC a apreciat că mesajele de agitație împotriva referendumului republican constituțional dintr-un material publicitar sunt defăimătoare și nu reflectă adevărul, fiind astfel considerate ilegale și interzise.

6. Reclamantul a subliniat că CEC s-a autosesizat și a examinat un alt material publicitar al PCRМ, considerând că anumite mesaje negative la adresa actualei guvernări, în contextul agitației împotriva referendumului republican, constituie o implicare ilegală în campania electorală prezidențială. Astfel, s-a apreciat că au fost încălcate normele legale privind

finanțarea campaniei electorale, aplicându-se o sancțiune gravă constând în privarea de alocații bugetare pentru o perioadă de 4 luni.

7. Astfel, a indicat că CEC a constatat că materialele de agitație electorală ale PCRМ încalcă prevederile art. 70 din Codul electoral, art. 7 și 9 din Legea privind publicitatea, precum și pct. 19 din Regulamentul CEC referitor la difuzarea publicității politice (nr. 1155/2023). De asemenea, s-a stabilit încălcarea pct. 64 din Regulamentul privind finanțarea campaniilor electorale, întrucât PCRМ a utilizat fonduri electorale pentru materiale pe care, conform opiniei CEC, nu avea dreptul să le comande și să le distribuie.

8. Reclamantul a precizat că aceste concluzii ale CEC sunt arbitrare și nefondate, iar prevederile legale au fost interpretate și aplicate greșit, în contradicție cu speța examinată. Toate materialele de agitație electorale ale PCRМ au fost realizate în strictă conformitate cu prevederile legale achitate din fondul electoral și declarate în modul corespunzător. Conținutul mesajelor din materialele electorale corespunde prevederilor art. 1 și 70 al Codului electoral, fiind de asemenea, protejate de prevederile art. 10 al Convenției Europene și art. 32 din Constituția Republicii Moldova.

9. Reclamantul a susținut că, autoritatea pârâtă a aplicat în mod eronat prevederile art. 7 și 9 din Legea cu privire la publicitate în acest caz, deoarece aceste prevederi au un caracter general și sunt aplicabile doar în afara perioadei electorale, unde normele relevante sunt stabilite prin Codul electoral. De asemenea, chiar și în ipoteza aplicării directe a Legii cu privire la publicitate, procedura de constatare și stabilire a încălcărilor nu intră în competența Comisiei Electorale Centrale. În plus, materialele publicitare ale PCRМ sunt conforme cu prevederile art. 9 din această lege.

10. Reclamantul a subliniat că organul de poliție a informat, într-adevăr, CEC despre inițierea unui proces contravențional privind difuzarea unor materiale publicitare. Totuși, nu există o decizie definitivă de sancționare a reclamantului, care să stabilească vreo încălcare a legii cu privire la publicitate. În acest context, orice referire la Legea privind publicitatea este irelevantă și nefondată. Referitor la prevederile regulamentului CEC privind difuzarea publicității politice, reclamantul menționează că nu este clară natura încălcării pct. 19 din regulament. Toate cerințele din acest regulament au fost respectate, iar pârâtul nu a explicat în ce constă presupusa încălcare.

11. Reclamantul consideră că, în acest context, Comisia Electorală Centrală și-a depășit grav competențele, substituindu-se instanței de judecată și stabilind în mod nejustificat încălcarea legislației privind libertatea de exprimare. În privința presupusei încălcări a pct. 64 din Regulamentul CEC privind finanțarea campaniilor electorale (nr. 1183/2024), reclamantul subliniază că materialele de agitație electorală ale PCRМ respectă în totalitate prevederile legale aplicabile pentru finanțarea campaniei. PCRМ

este înregistrat oficial ca participant la referendum, deține un cont bancar specific pentru „fondul electoral,” iar toate cheltuielile aferente tipăririi materialelor sunt efectuate din acest cont, fiind declarate la Comisia Electorală Centrală.

12. Acuzațiile CEC conform cărora anumite materiale electorale nu respectă cerințele de conținut sunt, în opinia reclamantului, deducții subiective ale pârâtului, neprobate și neconstatate printr-o hotărâre judecătorească. Reclamantul susține că doar instanța de judecată, în baza art. 98 alin. (4) din Codul electoral, poate stabili dacă un material publicitar încalcă dreptul la libera exprimare. Comisia Electorală Centrală poate interzice difuzarea materialelor sau aplica sancțiuni financiare doar după ce instanța de judecată confirmă că acestea nu respectă legea. Astfel, este inacceptabil ca un organ electoral să substituie instanța de judecată, atribuindu-și în mod ilegal competențe de organizare, constatare, sancționare și executare concomitent, ceea ce ar fi ilogic și contrar principiilor unui proces echitabil. Pentru a asigura reguli clare, legiuitorul a stabilit competența jurisdicțională distinctă în art. 98 din Codul electoral.

13. În continuare, chiar dacă este evident că CEC și-a depășit competențele și nu avea autoritatea de a stabili aceste presupuse încălcări, reclamantul subliniază că nu există divergențe legale și că materialele acestuia respectă prevederile legale. PCRМ, ca participant la referendum, este înregistrat cu opțiunea „NU” Conform Codului electoral, este permisă desfășurarea agitației electorale atât „pro,” cât și „contra” (art. 1 și 70 CE), ceea ce permite discuții despre toate aspectele legate de opțiunile de la referendum.

14. Referitor la sloganele anti-referendum, reclamantul susține că acestea sunt mesaje politice și electorale care reflectă un punct de vedere și o judecată de valoare. Limitarea dreptului la libera exprimare este inadmisibilă, iar sloganele nu incită la ură sau violență, ci ridică probleme ce merită discutate. În acest sens, concluzia CEC, conform căreia PCRМ desfășoară agitație electorală împotriva unui concurent electoral, este nefondată. PCRМ a criticat dur un politician care este inițiatorul acestui plebiscit, iar afirmațiile privind utilizarea fondurilor în scopuri neconforme sunt arbitrare și contrare faptelor cauzei.

15. Prin urmare, a menționat că este evident că CEC a aplicat în mod eronat legea și a impus sancțiuni ilegale împotriva partidului. Interzicerea difuzării unor materiale de agitație comandate și plătite, confiscarea acestora și aplicarea de sancțiuni pentru conținut cu depășirea competenței constituie o încălcare a dreptului fundamental la libertatea de exprimare. Totodată, prin privarea PCRМ de fonduri pe o perioadă determinată, pentru presupuse

încălcări inexistente și nejustificate, CEC limitează dreptul la asociere al partidului, drept garantat de art. 11 din CEDO și art. 41 din Constituție.

16. Consideră că pârâțul a privat abuziv PCRМ de sute de mii de materiale electorale și l-a sancționat financiar în mod sever pentru presupuse încălcări, privându-l astfel de dreptul de a participa în condiții echitabile în alegeri sau referendum, în calitate de subiect electoral.

17. Reclamantul susține că, la examinarea contestației PAS în ședința CEC, au fost încălcate toate procedurile privind transparența, echitatea și legalitatea. Ședința CEC nu a fost publică, fapt fără precedent, fiind declarată închisă fără un motiv plauzibil și contrar regulamentului de funcționare al instituției. Dosarul administrativ a fost prezentat în ultimul moment, astfel că reclamantul nu a avut posibilitatea de a pregăti o apărare adecvată. În ședință au fost menționate sesizări noi din partea poliției și procese verbale necunoscute reclamantului, fără a i se acorda timp suficient pentru consultarea completă a dosarului.

18. Astfel, în procesul adoptării actului administrativ individual defavorabil contestat, organul electoral a omis respectarea unor principii fundamentale – principiul disponibilității și principiul egalității armelor – esențiale pentru dreptul la un proces echitabil. Adoptarea unei hotărâri fără a ține cont de argumentele reclamantului constituie un tratament discriminatoriu și inequitabil. Autoritatea pârâtă a ignorat prevederile legale privind competențele sale în evaluarea conținutului materialelor publicitare și a adoptat restricții neprevăzute de lege, inclusiv interzicerea difuzării materialelor publicitare electorale ale reclamantului.

19. Totodată, pârâțul a impus noi restricții nejustificate privind acțiunile unui participant la referendum în cazul unor scrutine electorale simultane, fapt ce sfidează grav principiul legalității, garantat de art. 1 din Constituție.

20. Reclamantul consideră că autoritatea pârâtă a depășit limitele competenței sale legale, a aplicat dispoziții legislative irelevante, a adoptat un act neîntemeiat și ilegal, manifestând părtinire și o abordare discreționară. Aceste acțiuni au afectat grav dreptul la o campanie electorală echitabilă și au încălcat principiile fundamentale ale dreptului la alegeri libere, libertatea de opinie și de asociere. În consecință, reclamantul, Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, solicită aplicarea prevederilor Convenției Europene și jurisprudenței CEDO în această cauză.

21. Pe baza argumentelor enunțate, reclamantul a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

22. Prin hotărârea din 24 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ înaintată de

Partidul Comuniștilor din Republica Moldova către Comisia Electorală Centrală cu privire la anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr.3128 din 19 octombrie 2024 cu privire la sesizarea nr. CEC-10RR/1 din 14 octombrie 2024 (f.d. 47, 84-70).

23. În motivarea hotărârii, instanța de fond a stabilit că Partidul Comuniștilor din Republica Moldova nu este înregistrat în calitate de participant la alegerile prezidențiale, prin urmare este întemeiată poziția Comisiei Electorale Centrale materializată prin hotărârea nr. 3128 din 19 octombrie 2024 în acest sens, or, materialele de agitație electorală al unui participant la referendum urmează a se referi la avantajele sau dezavantajele plebiscitului, precum și oportunitatea participării sau neparticipării la acesta și nicidecum nu pot fi îndreptate împotriva unui concurent electoral, participant la scrutinul prezidențial Astfel, fondurile electorale destinate participării la referendum nu pot fi utilizate în vederea tipării unor pliante cu un text menit să discrediteze un concurent electoral în cadrul alegerilor prezidențiale.

24. Curtea de Apel Chișinău a apreciat ca neîntemeiate argumentele reprezentantului reclamantului, precum că destinatarul afișului electoral cu denumirea generică „Moldova e în pericol! Poporului îi va fi răpit pământul!” o vizează pe Sandu Maia în calitatea sa de Președinte al Republicii Moldova, întrucât în primul rând este vorba despre aceeași persoană, iar din textul acestuia nu se face referire la calitatea acesteia de președinte, ci în particular pe Sandu Maia și Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate, adică al ei ca candidatul electoral în cadrul alegerilor prezidențiale și partidul care îl susține.

25. Instanța de fond a evidențiat că alegerile prezidențiale și referendumul constituțional republican, stabilite pentru data de 20 octombrie 2024, reprezintă două tipuri de scrutine distincte, nefiind interdependente. Respectiv, pot să desfășoare agitație electorală pentru unul sau pentru ambele scrutine subiecții abilitați cu acest drept, obținut în urma înregistrării de organul electoral separat pentru fiecare tip de scrutin.

26. Curtea de Apel Chișinău a notat că Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, fiind înregistrat doar în calitate de participant la referendum, nu are calitatea de concurent electoral la alegerile prezidențiale, nu poate desfășura agitație electorală la alegerile prezidențiale din 20 octombrie 2024 și nu poate utiliza resursele financiare din contul „Fond electoral” destinat referendumului republican pentru alte destinații decât campania aferentă acestui scrutin.

27. De asemenea, prima instanță a subliniat că Comisia Electorală Centrală întemeiat a aplicat reclamantului PCRМ sancțiunea de avertisment la pct. 4 al hotărârii pentru încălcarea menționată.

28. Făcând referire la art. 7, 9 din Legea nr. 62 din 17 martie 2022, pct. 19 al Regulamentului privind modul de furnizare, distribuire și difuzare a publicității politice și art. 27 lit. a) din Codul electoral, prima instanță a menționat că Comisia Electorală Centrală era în drept și deținea competența de a aplica reclamantului sancțiunea de avertisment prevăzută la pct. 3 al hotărârii nr.3128 din 19 octombrie 2024, fiind competentă de a monitoriza campania electorală al participanților în cadrul acesteia.

29. La caz, legea îi conferă Comisiei Electorale Centrale în calitate de organ colegial, oportunitatea de a examina caracterul publicității electorale și corespunderea acesteia cu exigențele art. 7 și 9 al Legii cu privire la publicitate în contextul în care această publicitate implică desfășurarea alegerilor.

30. Curtea de Apel Chișinău a statuat că afișul electoral al reclamantului PCRМ, cu genericul „Pe 20 octombrie să spunem „NU” EU la Referendum” nu se încadrează în limitele prevăzute de art. 70 din Codul electoral și nu pot fi acoperite prin pretinsul drept la liberă exprimare al reclamantului.

31. Prin urmare, Comisia Electorală Centrală întemeiat a statuat că conținutul mesajului distribuit în afișele electorale de PCRМ contravine și Avizului nr. 1 din 16 aprilie 2024 al Curții Constituționale a Republicii Moldova pe marginea proiectului de lege pentru modificarea Constituției prin referendum (aderarea la Uniunea Europeană), adoptat la sesizarea nr.84c-/2024 din 9 aprilie 2024 a unui grup de deputați, act al Curții Constituționale care are caracter obligatoriu și nu poate fi pus în discuție acest aspect.

32. Instanța de fond a reținut că în prezenta cauză, s-a demonstrat cu certitudine furnizarea de către reclamantul Partidul Comuniștilor al Republicii Moldova prin afișele electorale cu referire la referendumul constituțional din 20 octombrie 2024, al unor informații cu caracter fals și manipulator, care au scopul de a induce în eroare votanții, provocând sentimente de panică și frică în rândul alegătorului, în sensul determinării ultimilor la opțiunea aspirată de către reclamant. Nu în ultimul rând, impactul răspândirii acestor informații urmează a fi evaluat în contextul geopolitic contemporan.

33. Astfel, Curtea de Apel Chișinău a menționat că prin restrângerea dreptului la liberă exprimare invocat de către reclamant este urmărit scopul

menținerii ordinii publice, orânduirii constituționale, dar și al protecției sănătății publice.

34. Prima instanță a accentuat asupra faptului că dreptul la liberă exprimare nu este unul absolut și acesta poate fi supus unor limite, în special în contextul în care acestea sunt îndreptate spre respectarea interesului public, iar apelarea reclamantului la dreptul respectiv în vederea acoperirii unor acțiuni cu impact vădit negativ este calificat ca fiind unul inadmisibil într-o societate democratică.

35. În acest context, Curtea de Apel Chișinău a stabilit că prin sancțiunea stabilită de Comisia Electorală Centrală prin hotărârea nr. 3128 din 19 octombrie 2024, Partidului Comuniștilor al Republicii Moldova nu i-a fost încălcat dreptul la liberă exprimare, în condițiile în care afișele electorale deja au fost puse în circulație de către ultimul, nefiind restricționată prin activitatea administrativă al Comisiei Electorale Centrale răspândirea acestora până la data de 19 octombrie 2024, iar din conținutul hotărârii contestate se atestă că este inoportună retragerea materialelor electorale în contextul în care agitația electorală era permisă până în ziua de vineri – 18 octombrie 2024 prin prisma art. 70 alin. (12) din Codul electoral.

36. Instanța a mai notat că reclamantului i-a fost aplicată sancțiunea prevăzută la pct. 5 al hotărârii, cu privire la privarea de alocații bugetare pe un termen de 4 luni, începând cu luna noiembrie 2024, în condițiile în care anterior prin hotărârea nr. 3066 din 12 octombrie 2024 „Cu privire la supravegherea finanțării activităților participanților la referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024, la situația din 30 septembrie 2024”, PCRM i-a fost aplicată sancțiunea avertismentului pentru nerespectarea prevederilor art. 56 alin. (9) din Codul electoral și pct. 63 din Regulamentul privind finanțarea grupurilor de inițiativă și campaniilor electorale, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr.1185/2023. Această hotărâre este în vigoare și produce efecte, nefiind anulată, prin urmare, condițiile cu privire la aplicarea sancțiunii complementare sunt întrunite, or după cum a fost stabilit supra, reclamantul a admis încălcările constatate supra, iar autoritatea publică la stabilirea acestei sancțiuni și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege, cu respectarea principiului proporționalității, reieșind din abaterile admise anterior, precum și principiului bunei-credințe în cadrul desfășurării activității administrative.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

37. La 24 octombrie 2024, ora 12:48, prin intermediul poștei electronice, Partidul Comuniștilor din Republica Moldova a depus recurs nemotivat

împotriva hotărârii din 24 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii instanței de fond (f.d. 75).

38. La 26 octombrie 2024, ora 14:05, prin intermediul poștei electronice, Partidul Comuniștilor din Republica Moldova a prezentat cerere de recurs suplimentară (f.d. 84-95).

ARGUMENTELE RECURSULUI

39. În motivarea recursului, Partidul Comuniștilor din Republica Moldova a reiterat circumstanțele de fapt și de drept expuse anterior în cererea de chemare în judecată.

40. Suplimentar, recurentul a menționat că prin respingerea acțiuni și lăsarea în vigoare a acestui act administrativ individual defavorabil sunt încălcate drepturile fundamentale la alegeri libere, este restrâns dreptul fundamental de asociere, este restrâns grav dreptul la libera exprimare, este discriminat în raport cu alți potențiali concurenți electorali, nu i se asigură condiții echitabile la o campanie electorală în conformitate cu principiile constituționale și Codul electoral.

41. A invocat că instanța de fond nu au examinat proporționalitatea în conformitate cu principiile internaționale și nu a supus triplului test ingerințele și gravele restricții ale drepturilor omului care au fost admise prin adoptarea actului administrativ contestat.

42. Recurentul a indicat că prima instanță a acceptat argumentul pârâtului precum că recurentul nu este subiect electoral înregistrat la alegerile prezidențiale și nu are dreptul să facă agitație contra unui concurent electoral. Aceasta argument este fals și manipulator. Recurentul nu a pretins că este concurent electoral dar a pretins că în calitate de partid politic înregistrat ca participant la referendum cu poziția „NU” are dreptul de a face agitație electorală împotriva acestui plebiscit care a fost inițiat și promovat de către Președintele Maia Sandu cu scop de a amplifica șansele acesteia electorale. Toate mesajele s-au referit în acest context și nu referitor la alegeri. Este imposibil să faci trimitere la referendum fără a vorbi despre cel care a inițiat acest proces, în caz contrar nu are niciun sens atunci înregistrarea cu o astfel de poziție electorală, iar dreptul ar rămâne unul iluzoriu.

43. Recurentul a notat că instanța de fond a refuzat să combată argumentul cu privire la dreptul la libera exprimare, nu a stabilit care sunt acele limite care au fost încălcate în lumina jurisprudenței CEDO, nu a examinat proporționalitatea restricțiilor cu scopul urmărit etc. toate aceste elemente au fost ignorate de instanță.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

44. Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la data de 24 octombrie 2024 și a notificat decizia motivată Partidului Comuniștilor din Republica Moldova, la adresa electronică – pressapcrm@gmail.com, pe 25 octombrie 2024, ora 11:57, prin intermediul poștei electronice (f.d. 71).

45. La 24 octombrie 2024, prin intermediul poștei electronice, Partidul Comuniștilor din Republica Moldova a depus recurs nemotivat împotriva hotărârii din 24 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău. Iar la 26 octombrie 2024, prin intermediul poștei electronice, a fost prezentat cerere de recurs suplimentară.

46. În asemenea circumstanțe Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, prevăzut de art. 95 alin. (1) din Codul electoral.

POZIȚIA INTIMATULUI

47. Prin referința depusă la 28 octombrie 2024, prin intermediul poștei electronice, Comisia Electorală Centrală a solicitat respingerea recursului ca fiind neîntemeiat în temeiul prevederilor art. 248 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ (f.d. 114-115).

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

48. Art. 12 alin. (2) din Codul electoral:

„La calcularea termenelor pentru efectuarea procedurilor și acțiunilor electorale se includ și zilele de sărbătoare nelucrătoare, precum și cele declarate de odihnă, conform Codului muncii.”

49. Art. 95 alin. (1) din Codul electoral:

„În perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea.”

50. Art. 95 alin. (8) din Codul electoral:

„Înaintarea acțiunilor în contencios administrativ, precum și exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătorești se efectuează în termenul stabilit la alin. (1).”

51. Art. 100 alin. (1) din Codul electoral:

„În perioada electorală, autoritățile competente examinează contestațiile în termen de 3 zile de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor. La examinarea litigiilor electorale, instanțele judecătorești aplică același termen, inclusiv în cadrul procedurilor de exercitare a căilor de atac.”

52. Art. 245¹ alin. (1) și (3) din Codul administrativ:

„Recursul este admis dacă:

- a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;
- b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;
- c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;
- d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;
- e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;
- f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin. (1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

53. Art. 246 alin. (1) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.”

54. Art. 246 alin. (2) lit. a¹) din Codul administrativ:

„Recursul se declară inadmisibil în special când nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

55. Din analiza prevederilor art. 245¹ – 246 din Codul administrativ, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

56. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

57. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare

convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

58. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că motivele de casare, invocate în recursul depus de Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta ar fi arbitrară sau că s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

59. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate minuțios de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător.

60. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 §1 al Convenției.

61. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

62. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont

pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

63. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmerts c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

64. În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Partidul Comuniștilor din Republica Moldova.

65. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 98 alin. (1) pct. 4) din Codul electoral, art. 230 și 246 alin. (2) lit. a¹) din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Partidul Comuniștilor din Republica Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă